

Toptien Hein Jansen

1. *De Verleiders van George van Houts* door Bos Theaterproducties, regie Aal Ceelen.

Briljant geschreven en enerverend gespeeld Hollands polderdrama over foute fraudeurs en laffe financiële avonturiers. Op papier een saai onderwerp, in het theater overrompend helder en cabaretesk geestig.

2. *Small World* van en door Boogaerd/VanderSchoot.

Het duo dat eerder de voorstelling BIMBO maakte, stort zich nu op de wereld van het entertainment, die wordt gedomineerd door Disney. *Small World* is een horrorshow van doodge Disneyfiguren, rookmachines en vliegende olifantjes. Een parade van fantasievolle, knotsgekke, onbestemde en gelukkig ook onbegrijpelijke scènes.

3. *Wie is er bang voor Virginia Woolf?* van Edward Albee door Dood Paard.

Albee's klassieke huwelijksdrama opnieuw afgestoft door Dood Paard dat het stuk twintig jaar geleden ook al speelde. De tragedie van een vastgelopen huwelijk is nu gruwelijker dan ooit, vooral door de bijtende ironie en snoeiharde verwijten over en weer.

4. *Candide naar Voltaire* door NTGent, regie Michel Schröder.

NTGent nodigde de hier onbekende Zwitserse theatermaker Michel Schröder uit voor een ensemblevoorstelling naar Voltaires *Candide*. Het leverde fris, gek, vrolijk en soms ook duister montage-theater op over de Verlichte Mens.

5. *De Sunshine Show* van en door Esther Scheldwacht.

Actrice Esther Scheldwacht schreef en speelde geheel op eigen kracht deze verbluffende ode aan een Thaise ladyboy. Theater gespeeld op en rond een groezelige matras over grote tragedies in een klein leven.

6. *Na de repetitie/Persona* van Ingmar Bergman door TGA, regie Ivo van Hove.

Mooi, rustig en zeker voor Van Hoves doen beheerst Bergman-tweeluid, waarin *Na de repetitie* het meeste indruk maakt. Omdat het genadeloos inzicht geeft in de toneelwereld, de ijdelheden, de onzekerheden. Gijs Scholten van Aschat geeft weergaloos en soepel gestalte aan de rol van de theatermaker wiens rol bijna is uitgespeeld.

7. *About Beckett* door Maatschappij Discordia.

Goed en mooi om het ensemble van Jan Joris Lamers voor het eerst te zien op het grote podium van de Stadsschouwburg

Amsterdam. Met een Beckett-collage die niet alleen over Beckett ging, maar over 'het leven, als één grote, uitgestelde val'.

8. *Een Poppenhuis* van Henrik Ibsen, regie Maren Bjorseth.

Er liepen dit seizoen maar liefst vier *Nora*'s in het theater rond, maar de versie van het jonge regietalent Maren Bjorseth (28, geboren in Noorwegen) was het verrassendst. Ibsens kirrende poppenvrouwtje domineert hier in een supersnelle theatertrip, en danst op een Lady Gaga-remix.

9. *Hetty & George* van en door Adelheid Roosen & George Groot, regie Titus Muizelaar.

Roosen vertelt over haar dementerende moeder en de overgang, Groot over zijn overleden vrouw en hoe hij op bestelling verwordt door escortboys. Ze voelen en snuffelen aan elkaar. Het publiek ligt in kleurige kussens op de vloer.

10. *Boot & Berg* van Josse de Pauw en Peter Vermeersch door LOD Muziektheater.

Muziektheater opgevoerd in een oude suikerfabriek in Zeeland, over de ondergang van de Titanic als metafoor voor de seksuele drift van de mens. Boot doorklieft berg, zoals de liefde mensen vermorzelt.

Teleurstelling: *Paradijs* door Dood Paard en De Warme Winkel.

Twee groepen van naam en faam verslikken zich in eco-theater, gespeeld in een artificiële plantenkas. Er is niets mis met pretenties in het theater, maar als je er zo weinig mee doet en je maakt er zo'n poeha omheen dus wel.

Toptien Vincent Kouters

1. *Somedaymyprincewill.com* door Trouble Man, regie Casper Vandeputte.

In deze slimme theaterrevue vertelt Sadettin Kirmiziyüz een even grappig als aangrijpend verhaal over cultuurverschillen, romantiek en knelende familiebanden. Dit alles aangekleed met de waanzinnig goede theatermuziek van The Sadists.

2. *Wie is er bang voor Virginia Woolf?* van Edward Albee door Dood Paard.

Manja Topper en Kuno Bakker spelen toneelechtbaar Martha en George als twee bezetenen. Met hun alles vernietigende dialogen reiken ze tot de bodem van een liefdeloos huwelijk.

3. *De meeuw* van Anton Tsjechov door Toneelgroep Amsterdam, regie Thomas Ostermeier.

Gastregisseur Ostermeier laat in een verraderlijk luchtige enscenering de spanningen hoog oplopen tussen Tsjechovs tragikomische levensamateurs. Sommigen proberen hun geluk te forceren. De fatale gevolgen komen hard aan. Erg mooie rollen van Héléne Devos en Hans Kesting.

4 *De wederopbouw van het Westen: Zwart* door De koe.

Slotstuk van een onnavolgbaar drieluik over Westerse kunst, decaden-tie en zo veel meer. Terloops gespeeld, maar tegelijk erudiet, intelligent en hoogst ironisch. Zo zeer dat het een meesterlijke prestatie genoemd mag worden.

5 *Een lolita* van Bernard Dewulf door NTGent, regie Julie Van den Berghe

Els Dottermans is fenomenaal als Lolita van middelbare leeftijd. Ook Frank Focketyn is op zijn plaats als

de inmiddels uitgebluste vent die haar ooit verleidde. Bernard Dewulf schreef voor hen zinnen vol rancuneus verlangen naar vroeger.

6 *De baard van God* door Hotel Modern.

Opnieuw creëert Hotel Modern een compleet eigen bordkartonnen wereld waarin dood, ziekte en vergankelijkheid domineren. Onschuldige poppetjes, gemodelleerd naar familieleden van de makers zelf, figuren in catastrofale verhaaltjes.

7. *Mightsociety 10* van Eric de Vroedt.

Eric de Vroedt sluit zijn 10-delige cyclus af met een ingrijpend verhaal over een verscheurde Hollandse familie in een onherkenbaar geworden wereld, waarin enkel economische belangen regeren. Pijnlijk goed gespeeld door Hein van der Heijden en Esther Scheldwacht.

8. *Na de repetitie/Persona* van Ingmar Bergman door Toneelgroep Amsterdam, regie Ivo van Hove.

Van het bijzondere uitklapdecor tot de geweldige rollen van Marieke Heebink, Karina Smulders en, in het eerste deel, Gijs Scholten van Aschat. Alles aan deze symbolische trip is perfect uitgevoerd. Zinnenprikkelend theater.

9. *Drie Zusters* van Anton Tsjechov door Het Nationale Toneel, regie Theu Boermans.

Een groot ensemble onder leiding van Theu Boermans speelt deze *Drie Zusters* als melancholieke komedie. En dat in een mooi schetsmatig decor dat het sterke acteren van vooral de drie hoofdrolspeelsters benadrukt.

10. *De muurspecht* van

Willem de Vlam door Bellevue Lunchtheater, regie Paul Knieriem.

Ontroerend kleinood over een echtpaar dat ooit in het centrum van het maatschappelijke debat stond. Maar nu oud is en moet kampen met Alzheimer. Steengoed theater over het zelfverkozen einde van een tijdperk.

Teleurstelling: *Funzone* van Mugmetdegoudentand, regie Joan Nederlof.

De normaal zo leuke en geëngageerde theatermakers van Mugmetdegoudentand mislukken goed in een show die over identiteit moet gaan, maar een onduidelijke ver-gaarbak van onleuke sketches is. Zelfs beroepstransgender Baby Dee kan dit niet redden.

1. *De wederopbouw van het Westen: wit rood zwart* door De Koe.

Theatermarathon over het Westerse denken en doen sinds de Tweede Wereldoorlog, ofwel de tijd waarin makers Natali Broods, Peter Van den Eede en Willem de Wolf opgroeiden. Intelligent, lucide, en (vaak heel erg) grappig.

2. *Song#2* door Toneelhuis/Abke Haring & Benjamin Verdonck.

Een pareltje van een voorstelling als resultaat van deze eerste samenwerking tussen de Nederlandse actrice/theatermaakster en de Vlaming die zich naast theater graag met beeldende kunst bezighoudt. Talig en lijfelijk, geestig en bevlogen, heel eigen en ongelooflijk innemend.

3. *Wie is er bang voor Virginia Woolf?* van Edward Albee door Dood Paard.

Na meer dan tien jaar hernomen, maar wat een verrassing was het, zo ineens tegen het eind van het seizoen. Geweldig spel van Manja Topper, Kuno Bakker en Gillis Biesheuvel; Naomi Vellisariou sloot zich aan. Wat een feest. Gaat dat zien.

4. *Platonov* van Anton Tsjechov door NTGent, regie Luk Perceval.

Kale, duistere, maar ook met humor geënceneerde Tsjechov door Luk Perceval. Te gast in Gent, leverde dit regiefenomeen meteen weer een hoogtepunt af, mede dankzij prachtige acteurs als Elsie de Brauw en Steven Van Watermeulen.

5. *Moby Dick - Het Concert* door de VeenFabriek/Schauspielhaus Bochum, regie Paul Koek.

Peter Verhelst bewerkte Herman Melvilles klassieker, die in regie van Koek met muziek van TRACK en scènebeeld van Theun Mosk tot een muziektheatervoorstelling van grote schoonheid werd. Ook qua spelers zat het erg goed trouwens.

6. *Na de repetitie/Persona* van Ingmar Bergman door TGA, regie Ivo van Hove.

Van Hoves liefde voor Ingmar Bergman leidde deze keer tot dit bijzondere tweeluik, met glansrollen van Marieke Heebink, Karina Smulders en Gijs Scholten van Aschat. In een decor waarmee Jan Versweyveld zichzelf overtrof.

7. *Candide naar Voltaire* door NTGent, regie Michel Schröder.

Originele theatercollage over de toestand in de wereld. Geïnspireerd op Voltaire, geregisseerd door de hippe Zwitser Schröder. Acteurs als Wim Opbrouck, Louis van Beek en Lien Wildemeersch wisten raad met de materie en maakten er een bijzondere - heerlijk droogkomische - performance van.

8. *Mightysociety 10* van Eric de Vroedt.

Fraaie, persoonlijke afsluiting van de fameuze Mightysociety-reeks waarmee theatermaker Eric de Vroedt zich een geheel eigen plaats in het Nederlandse theaterlandschap verwierf. Opnieuw overrompelend spel van Hein van der Heijden, die

meerdere voorstellingen in de serie vleugels gaf.

9. *Il Gonfiabile* door Sarah Jonker, regie Michiel de Regt.

Ze is een originele denker en maker, kan fantastisch tekenen, is muzikaal en een doorzetter. In bescheiden opzet maakte Jonker dit seizoen een schat van een solovoorstelling waarin ze een hele Italiaanse toneelgroep neerzet die nogal weg is van Antonin Artaud. Chapeau.

10. *Hetty and George van en door Adelheid Roosen en George Groot, regie Titus Muizelaar.*

Geen veilige zwarte doos maar een lichte, theatrale ruimte met daarin een bed waar het publiek omheen zat. Confrontierend en dapper egotheater door Adelheid Roosen en George Groot.

Telestelling: *Misdaad en straf* naar Dostojevski door NNT, regie Ola Mafaalani.

Had in theorie alles mee: Dostojevski-bewerking van Ko van den Bosch, sterke hoofdrol van Joris Smit als Raskolnikov - maar pakte in de praktijk vrij saai en rommelig uit.

De wederopbouw van het westen.

Foto de Koe

VS 2013

Theater

Hier theaterrekenen
2012-2013 is voorbij.
Wat was het voor
seizoen? Dit
volkstransparancieën
blijven hangen geven
elk hun persoonlijke
rijpten.

Vol